

Grundläggande granskning Regionstyrelsen

Region Norrbotten
Mars 2022

*Carl-Gustaf Folkesson
Michaela Nyman
Kristian Damlin*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har regionstyrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2021.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys, avstämningar med regiondirektör, ekonomidirektör, HR-direktör och hälso- och sjukvårdsdirektör samt genom hearing med regionstyrelsen. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2021.

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och rött (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Regionstyrelsen antog plan 2021-2023 vid sammanträde 2020-12-09 §218.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Regionstyrelsens plan 2021-2023 anger budget för år 2021. Budget uppgår till 8 410,9 mnkr.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Styrelsen arbetar efter fyra (av 5) strategiska mål utifrån regionens övergripande perspektiv <i>samhälle, medborgare och verksamhet och medarbetare</i> .
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	Styrelsen arbetar efter ett strategiskt mål utifrån regionens övergripande perspektiv <i>ekonomi</i> .
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Till respektive strategiskt mål finns ett flertal framgångsfaktorer med tillhörande styrmått som är uppföljningsbara.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv finns för rapportering av verksamhet och ekonomi till styrelsen genom <i>Instruktion regiondirektören, Plan för ekonomisk rapportering till regionstyrelsen 2021, Regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning samt regionstyrelsens reglemente</i> .

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Måluppfyllelse följs upp i delårs- och årsrapporter.
	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	I delårsrapport per augusti 2021 bedömer styrelsen delvis nå mål för verksamheten. Styrelsen fattar beslut för verksamheten löpande under året, men vi kan inte se att styrelsen fattat tydliga beslut utifrån måluppfyllelsen i t ex delårsrapporter. I årsredovisning redovisar <i>perspektivet medborgare</i> på försämrad måluppfyllelse.
	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	För helåret redovisar styrelsen ett budgetöverskott. I regionens delårs- och årsrapport redovisas att strategiskt mål för ekonomin delvis nås. Regionstyrelsen har under året fattat beslut för bl a produktions- och kapacitetsplanering samt genomfört planerade kostnadsminskningar under året enligt fullmäktiges beslut om omställning.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Enligt årsredovisningen bedöms tre av fyra perspektiv delvis uppnås och ett perspektiv bedöms ej uppnås.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Gul	Regionstyrelsen redovisar i årsredovisning 2021 en positiv budgetavvikelse om + 412 mnkr. Regionen når delvis målet om långsiktig hållbar ekonomi och bedöms delvis nå en god ekonomisk hushållning för 2021.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Riskanalys	a) Har riskanalys utförts i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Riskanalys har upprättats för <i>Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik</i> enligt direktiv. Riskbedömning för strategiska målen har utförts. Inga kontrollmoment för de strategiska målen har identifierats av styrelsen.
	b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Grön	Dokumenterad riskbedömning finns upprättad för de strategiska målen samt området lagar, regler osv enligt direktiv.
7. Plan för intern kontroll	a) Har plan upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Plan för intern kontroll har tagits fram enligt direktiv.
	b) Har styrelsen antagit plan för innevarande år?	Grön	Regionstyrelsen antog plan för intern kontroll vid sammanträde 2020-12-09 §219.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Regionstyrelsens internkontrollplan för 2021 bedöms i allt väsentligt som heltäckande.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
8. Rapportering	a) Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering anges i <i>Regler för intern kontroll</i> och <i>Regionstyrelsens ledning styrning och uppföljning</i> .
	b) Sker rapportering till styrelsen enligt direktiv?	Grön	Styrelsen följde upp den interna kontrollen vid sammanträde 2022-03-08, i samband med behandling av årsredovisning 2021.
	c) Fokuserar rapportering på resultat och analys?	Grön	Rapporteringen inkluderar resultat och analys.
	d) Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	Grön	Vid behandling av uppföljning internkontrollplan 2021 beslutade nämnden att godkänna planerade åtgärder. Utifrån revisionens granskningar under år 2021 har styrelsen fattat beslut om åtgärder som rör intern kontroll, exempelvis olika uppdrag till regiondirektör.
	e) Sker rapportering till styrelse/fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grå	Kontrollmålet kan inte bedömas då vi inte har identifierat direktiv för rapportering av intern kontroll till fullmäktige.

Granskningsiakttagelser

Verksamhetsplan och Budget

1-2. Verksamhetsplan och Budget

a) Har styrelsen antagit en plan och budget för sin verksamhet?

Iakttagelser

Regionstyrelsen har antagit en verksamhetsplan för år 2021 som utgår från regionens strategiska plan 2021-2023 samt anger inriktning för verksamheten år 2021. Verksamhetsplanen tydliggör styrelsens uppdrag och framgångsfaktorer som ska bidra till att regionens övergripande strategiska mål uppnås. Styrelsen har i verksamhetsplanen antagit budget för året vilket uppgick till 8 410,9 mnkr. För att nå de ekonomiska målen anges att styrelsen bland annat behöver öka takten i införandet av digitalisering i vården, fokusera på produktivitet och effektivitet i processer och flöden samt att bemanningsproblemen klaras då många går i pension och många nya kommer in i verksamheten vilket kräver nya arbetssätt.

Fullmäktige beslutade finansplanen 2020-2022 om minskning av budgetramarna med 344 mnkr, för regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden som ska genomföras åren 2020-2022. För regionstyrelsen gjordes en budgetminskning med 17 mnkr 2020 och ytterligare 187 mnkr för 2021.

Regionstyrelsen har av regionfullmäktige tilldelats särskilda uppdrag vilka framgår i styrelsens verksamhetsplan. Styrelsen har gett regiondirektören i uppdrag att genomföra inriktningen av uppdrag och återkomma med förslag till dessa.

Bedömning

Revisionsfråga 1 och 2 bedöms som uppfyllda. Regionstyrelsen har antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet år 2021 som bedöms utgå från regionfullmäktiges uppdrag och direktiv.

Granskningsiakttagelser

Verksamhetsmål och ekonomiska mål

3. Mål

a-b) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet och ekonomi?

Iakttagelser

I Regionfullmäktiges strategiska plan 2021-2023 framgår strategiska mål inom fem olika perspektiv som berör styrelsen och nämnderna; *Samhälle*, *Medborgare*, *Verksamhet*, *Medarbetare* och *Ekonomi*. Det finns totalt sex strategiska mål inom perspektiven, där fem mål berör Regionstyrelsens verksamhetsområde.

De strategiska målen för styrelsens verksamhet är:

- Ett livskraftigt län (perspektiv samhälle)
- Trygg norrbottning med god livskvalitet (perspektiv medborgare)
- God, nära och samordnad vård (perspektiv verksamhet)
- Hållbar kompetensförsörjning (perspektiv medarbetare)

Det strategiska målet för styrelsens ekonomi är:

- Långsiktigt hållbar ekonomi

Bedömning

Revisionsfråga 3a och 3b bedöma som uppfyllda. Bedömningen baseras på att regionstyrelsen har upprättat mål för sina samlade verksamheter i enlighet med fullmäktiges direktiv.

Granskningsiakttagelser

Mätbara mål

c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?

Iakttagelser

Enligt regionstyrelsens plan 2021-2023 används framgångsfaktorer och styrmått för bedömning av måluppfyllelse av de strategiska målen. Exempel på framgångsfaktor och styrmått framgår nedan:

Perspektiv	Strategiskt mål	Framgångsfaktor	Styrmått
Samhälle	Ett livskraftigt län	Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten	Antal kommuner där Region Norrbotten ingår i samverkan lokalt för förbättrade levnadsvanor (Ingångsvärde 2019: 6 kommuner, Målvärde år 2021: 12)
Medborgare	Trygg norrbotning med god livskvalitet	En god vård med hög tillgänglighet	Andel patienter som får kontakt med hälsocentralen via telefon samma dag (Ingångsvärde 2019: 91,8 % kvinnor/91,9 % män, Målvärde år 2021: 100%)
Medarbetare	Hållbar kompetensförsörjning	Tillgänglig och rätt använd kompetens	Andel kostnad inhyrda av total personalkostnad (Ingångsvärde 2020, Målvärde år 2021: Minska)
Ekonomi	Långsiktigt hållbar ekonomi	Verksamheten håller sina ekonomiska ramar	Regionens balanskravsresultat i förhållande till skatt, utjämnings och generella statsbidrag. (Ingångsvärde 2020: 6,4 %, Målvärde år 2021: 3 %)

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att det finns mätbara indikatorer kopplade till målen.

Granskningsiakttagelser

Rapportering och åtgärder

4. Rapportering och åtgärder

a) Har styrelsen upprättat direktiv/ instruktion för verksamhetens rapportering till styrelsen?

Iakttagelser

I *Regionstyrelsens delegationsordning* framgår att beslut som fattas med stöd av delegering ska dokumenteras och anmälas (återrapporteras) till styrelsen så snart det är möjligt. I underlaget *Regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning* (godkänd 2021-08-24), framgår att styrelsen ansvarar för att löpande följa upp sin ekonomi, verksamhet och de fastställda målen för året. Regionstyrelsen har även uppsiktsplikt av nämnder och del- och helägda bolag/stiftelser, vilket sker genom att styrelsen bland annat tar del av nämndernas och bolagens/stiftelsernas protokoll, verksamhetsplaner samt delårs- och årsrapporter.

Av *Plan för ekonomisk rapportering till regionstyrelsen 2020*, antagen 2021-02-03 §11, beskrivs den ekonomiska rapportering som ska delges styrelsen vid respektive möte. Rapportering sker genom bland annat ekonomirapport, personalrapport, prognosrapport samt delårs- och årsrapporter.

Därutöver fastställs i *Instruktion regiondirektören* (godkänd 2018-09-11) att regiondirektören ansvarar för rapportering av uppdrag till regionstyrelsen. Vi noterar även att uppföljning av verksamheten sker via Regiondirektörens månatliga rapporter.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att det finns en instruktion för verksamhetsmässig och ekonomisk rapportering.

b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?

Iakttagelser

Rapporteringen vid delårsrapport per april & augusti innehåller måluppfyllelse av de strategiska målen samt styrelsens ekonomiska resultat under perioden (jan-apr, jan-aug).

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att måluppfyllelse/resultat följs upp vid delårs- och årsrapporter.

Granskningsiakttagelser

Rapportering och åtgärder

4. Rapportering och åtgärder

c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?

Iakttagelser

Regionstyrelsen har följt upp måluppfyllelse för de strategiska målen i samband med delårsrapport i juni och oktober 2021. Sammantaget bedöms de strategiska målen för verksamheten som delvis uppfyllda under året. För helåret redovisar region samma måluppfyllelse med undantag från perspektivet medarbetare där måluppfyllelsen försämrats och bedöms som ej uppfylld.

Regionstyrelsen har löpande gjort olika satsningar under året, men vi kan inte verifiera i vilken mån det bidragit till ökad måluppfyllelse för verksamheten. Från protokollsgranskning kan vi även se att styrelsen vidtagit åtgärder, oftast i form av uppdrag till regiondirektören, utifrån de revisionsrapporter och uppföljningar av vårdval primärvård som behandlats under verksamhetsåret. Regionstyrelsen behandlar även löpande under året *Återrapportering av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören*.

Pandemin har under perioden haft fortsatt stor påverkan på regionens verksamheter och resulterat i omfattande omprioriteringar i verksamheterna. Av årsredovisningen framgår att det med anledning av pandemin har krävts extraordinära insatser för att kunna bedriva vård år 2021. Bl a har regionen aktiverat krisledningsavtal under delar av 2021 och andelen inhyrd personal har ökat. Region har ingått ramavtal med Region Jämtland Härjedalen och Region Västernorrland om inhyrd personal. Regionen har inte genomfört någon medarbetarenkät under året.

Vid hearing med regionstyrelsen anges att det uppskjutna vården till följd av pandemin är problematisk och är något som styrelsen avser att arbeta vidare med under år 2022. Styrelsen uppmärksammar även att personal- och kompetensförsörjning är en utmaning både vad gäller att tillräckligt många utbildar sig för att möta behovet av vård, men även regionens demografiska utveckling.

Regionstyrelsen har under 2020 beslutat om en återställningsplan för den uppskjutna vården.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som delvis uppfylld. Bedömningen baseras på att vi kan se att styrelsen fattar beslut för verksamheten, men vi kan inte se att styrelsen fattat tydliga beslut utifrån måluppfyllelsen i t ex delårsrapporter. För helåret (2021) redovisas en försämrad måluppfyllelse för perspektivet medarbetare.

Granskningsiakttagelser

Rapportering och åtgärder

4. Rapportering och åtgärder

d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?

Iakttagelser

Regionen redovisar för 2021 en positiv budgetavvikelse. Det finansiella målet att balanskravsresultatet ska uppgå till en (1) procent av skatter, statsbidrag och utjämning uppnås med god marginal år 2021 (10,4 %). Måluppfyllelse för målet om långsiktigt hållbar ekonomi har i delårs- och årsrapport redovisats som delvis uppfyllt.

Av årsredovisningen 2021 framgår att regionen har högre kostnader för att producera hälso- och sjukvård än jämförbara sjukhus i riket. Under flera år har även produktiviteten minskat. Kostnaderna anges dock ha minskat under år 2020 och 2021 till följd av omställningen men även pga pandemin. Regionen har beslutat om att införa produktions- och kapacitetsplanering i hälso- och sjukvården med full implementering under år 2022 i syfte att uppnå en ökad produktivitet.

Divisionerna redovisar per del- och helår totalt ett negativt resultat. Regiongemensamma verksamheter redovisar ett positivt resultat. Regionstyrelsen har i och med regionfullmäktiges beslut om omställning för ekonomi i balans genomfört planerade kostnadsminskningar under året. Enligt årsredovisning 2021 fortsätter arbetet med att få en ekonomi i balans i divisionerna, då utfallet i de ekonomiska handlingsplanerna 2021 är 88 mnkr lägre än planerat.

Utifrån den samlade bedömningen av de sex strategiska målen bedöms regionen delvis nå en god ekonomisk hushållning per del- och helår.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att styrelsen har fattat beslut som rör ekonomin under året.

Granskningsiakttagelser

Måluppfyllelse

5. Måluppfyllelse

a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?

Iakttagelser

I årsredovisningen framgår att tre av de fyra perspektiv delvis nås (samhälle, verksamhet och medborgare), och ett perspektiv nås ej (medarbetare).

Sammanfattningsvis framgår av årsredovisningen följande bedömning för regionstyrelsens olika framgångsfaktorer:

- Strategiskt mål: Ett livskraftigt län (perspektiv samhälle)
 - uppfyllt: 2
 - delvis uppfyllt: 1
- Strategiskt mål: Trygg norrbottnings med god livskvalitet (perspektiv medborgare)
 - uppfyllt: 3
 - delvis uppfyllt: 4
 - ej uppfyllt: 9
 - ej bedömt: 1
- Strategiskt mål: God nära och samordnad vård (perspektiv verksamhet)
 - uppfyllt: 5
 - delvis uppfyllt: 2
 - ej uppfyllt: 10
- Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning (perspektiv medarbetare)
 - uppfyllt: 1
 - ej uppfyllt: 8
 - ej bedömt: 1

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att regionstyrelsen enligt årsredovisning delvis når mål för verksamheten.

Granskningsiakttagelser

Måluppfyllelse

5. Måluppfyllelse

b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?

Iakttagelser

Enligt årsredovisningen har regionen en positivt resultat för året. Det som enligt årsredovisningen har påverkat resultatet är pandemirelaterade kostnadsersättningar från staten, neddragen planerad verksamhet till följd av covid-19 samt ökning av pensionsportföljens marknadsvärde. Regionen har även under 2021 gjort kostnadsminskningar om 162 mnkr.

Regionen visar i årsredovisningen en positiv avvikelse om + 412 mnkr gentemot budget. Regionen når delvis det strategiska målet om långsiktig hållbar ekonomi och bedöms delvis nå en god ekonomisk hushållning för 2021.

Sammanfattningsvis framgår av årsredovisningen följande bedömning för regionstyrelsens olika framgångsfaktorer inom de strategiska målet:

- uppfyllt: 7
- ej uppfyllt: 2

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att regionstyrelsen enligt årsredovisning delvis når mål för ekonomin.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

6. Riskanalys

a) Har riskanalys utförts i enlighet med direktiv?

Iakttagelser

Av *Regel för intern kontroll*, fastställd av regionstyrelsen 2020-11-11 §197, framgår att en internkontrollplan ska sammanställas utifrån genomförd riskanalys. Enligt dokumentet ska riskanalysen utföras inom områdena *Strategiska mål* och *Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet* och *etik*. Avseende de strategiska målen ska det i samband med att regionstyrelsens plan tas fram göras en analys avseende hur stor risken är att de strategiska målen inte uppnås. Regionstyrelsen har upprättat en riskbedömning för de strategiska målen enligt direktiv. Enligt *Regionstyrelsens styrelsens internkontrollplan 2021* anges att inga kontrollmoment för de strategiska målen har identifierats.

För området *Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet* och *etik* ska en riskinventering och riskbedömning göras. Regionens arbete med intern kontroll stödjer sig på COSO-modellen som ramverk för intern styrning och kontroll. Inför 2021 har en ny mall för riskinventering tagits fram. I arbetet med riskanalys ska hänsyn till efterlevnad av lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar och rutiner, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten, verkställighet av beslut, etik, korruption och oegentligheter samt IT-system beaktas. I styrelsens internkontrollplan 2021 anges att riskanalys gjorts inom området som nämns ovan, varav internkontrollmoment för år 2021 identifierats och lagts in i internkontrollplan för år 2021, vilket också styrks av dokumenterat underlag.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baserat på att styrelsen har upprättat en riskbedömning för de strategiska målen samt området lagar, regler osv enligt direktiv.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

6. Riskanalys

b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?

Iakttagelser

En dokumenterad riskbedömning är upprättad för de strategiska målen. I underlaget *Regionstyrelsens plan 2021-2023*, *riskbedömning* framgår risknivå för de strategiska målen. Riskbedömningen är gjord av regionstyrelsens framgångsfaktorer för att nå regionfullmäktiges mål utifrån en riskmatris där värden 1-8 inte kräver särskild åtgärd och värde 9-16 kräver åtgärder för att minimera riskerna.

Dokumenterad riskbedömning finns även för området Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att styrelsen har dokumenterat riskanalys för de strategiska målen, samt för området Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

7. Plan för intern kontroll

a) Har plan upprättats i enlighet med direktiv?

Iakttagelser

Enligt *Regler för intern kontroll* ska styrelsen årligen upprätta en internkontrollplan. Internkontrollplanen ska innehålla kontrollmoment inom områdena *Strategiska mål* samt *Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik*.

Utifrån riskbedömningen av de strategiska målen ska åtgärder, aktiviteter, uppdrag eller internkontrollmoment identifieras. Utifrån riskbedömningen av Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik väljs kontrollmoment som läggs in i regionstyrelsens internkontrollplan. Kontrollmomenten ska vara inom områdena:

- Efterlevnad av lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Verkställighet av beslut
- Etik, korruption och oegentligheter
- IT-system

Från *Regionstyrelsens internkontrollplan 2021* framgår kontrollmoment för området Lagar, riktlinjer, rapportering och verkställighet. Av planen anges att inga kontrollmoment har identifierats utifrån riskanalysen av de strategiska målen.

Vid hearing med styrelsen framhålls att arbetet med att utvärdera och analysera internkontrollarbetet kan förbättras.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att plan för intern kontroll har tagits framenligt direktiv.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

7. Plan för intern kontroll

b) Har styrelsen antagit plan för innevarande år?

Iakttagelser

Regionstyrelsen antog plan för intern kontroll vid sammanträde 2020-12-09 §219.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Internkontrollplan är antagen.

c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?

Iakttagelser

Regionstyrelsens internkontrollplan omfattar kontrollmoment för Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik. Planen omfattar inte några kontrollmoment kopplat till de strategiska målen, då inga kontrollmoment identifierats utifrån riskanalysen.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Regionstyrelsen internkontrollplan för 2021 bedöms i allt väsentligt som heltäckande.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

a) Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering av internkontroll till styrelsen?

Iakttagelser

I regionstyrelsens underlag *Regionstyrelsens ledning styrning och uppföljning, 2021-08-24*, framgår att styrelsen ansvarar för att det finns gemensam struktur, system och processer för arbetet med den interna kontrollen. Nämnderna är skyldiga att årligen rapportera till styrelsen de fel och brister som framkommit i samband med uppföljning av nämndens internkontrollplan samt att rapportera om de åtgärder som vidtagits. Styrelsen är enligt dokumentet skyldig att med utgångspunkt i den egna och nämndernas uppföljningar utvärdera regionens samlade system för intern kontroll och i de fall förbättringar behövs besluta om sådana.

Från *Regler för intern kontroll* framgår att regiondirektören, senast i slutet av mars ska redogöra till styrelsen för resultaten av föregående års internkontrollmoment. Därutöver ska nämnderna rapportera sitt internkontrollarbete årligen i respektive nämnd.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att det finns direktiv för rapportering av internkontroll till styrelsen.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

b) Sker rapportering av internkontroll till styrelsen enligt direktiv?

Iakttagelser

Styrelsen har vid sitt sammanträde 2022-03-08 behandlat uppföljning av internkontrollplan 2021.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att rapportering skett enligt gällande direktiv.

c) Fokuserar rapportering av internkontroll på resultat och analys?

Iakttagelser

Uppföljning av internkontrollplanen fokuserar på resultat av genomförda moment samt orsak bakom måluppfyllelse.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att nämndens rapportering bedöms omfatta resultat och analys.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

d) Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering? Iakttagelser

Uppföljning av internkontrollplan omfattar planerade åtgärder för de olika kontrollmomenten.

Bland annat ska en uppföljningsrapport över värdering och avskrivna kundfordringar göras under 2022 (leasingavtal), fördjupningsutbildning ska erbjudas chefer kring arbetsmiljö och riskbedömningar, årshjul för systematiskt arbetsmiljöarbete ska ses över under 2022, godkänna reviderade tillämpningsanvisningar för bisyssla, se över dokument för verkställighetsbeslut och avtalstecknande, upprätta anvisning för kemikalier och utbilda medarbetare samt inom ramen för kunskapsstyrning genomföra en kvalitetsgranskning kring läkemedelshantering.

Utifrån revisionens granskningar under år 2021 har styrelsen fattat beslut om åtgärder som rör intern kontroll, exempelvis olika uppdrag till regiondirektör.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Bedömningen baseras på att styrelsen har beslutat om att godkänna beskrivna och planerade åtgärder för den interna kontrollen, utifrån erhållen rapportering.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

e) Sker rapportering till fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?

Iakttagelser

I *Reglemente för regionstyrelsen*, 2021-06-28, framgår att regionstyrelsen två gånger per år ska redovisa hur de har fullgjort sitt uppdrag utifrån reglemente och finansbemyndigande. I styrelsens reglemente framgår under 3 § 10 p att styrelsen ansvarar för att se till att det finns en god intern kontroll och i ansvaret ligger att utforma regionövergripande regler och se till att gemensam planering sker. I 8 § 3 p framgår att styrelsen ska följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna. Däremot saknas det former för hur och när styrelsen skall rapportera resultatet av den interna kontrollen till fullmäktige utifrån det ansvar för intern kontroll som styrelsen genom sitt reglemente fått av regionfullmäktige.

Bedömning

Kan ej bedömas då direktiv för rapportering av intern kontroll till fullmäktige saknas.

Övriga iakttagelser

Covid-19 pandemin

Pandemin har även under år 2021 påverkat verksamhet och ekonomi. Det uppges ha funnits en större kunskap kring vad viruset innebar vilket ökat beredskapen, samtidigt som mycket tid och resurser har gått till vaccinationsarbetet och att parallellt behandla covidsjuka. En stor del av den planerade vården har blivit uppskjuten på grund av pandemin som regionen har att hantera år 2022. Det lyfts vid hearing med styrelsen ett behov av att se över uppskjuten vård på andra håll inom hälso- och sjukvården såsom uteblivna besök samt arbetet kring folkhälsa inom primärvården.

Attraktiva arbetsgivare

Bemanningsläget har på kort sikt varit en utmaning för regionen, särskilt vad gäller sjuksköterskor och tandvårdspersonal. För att klara utmaning med personal- och kompetensförsörjningen behöver regionen bland annat arbeta med en god och nära vård. Vid hearing med regionstyrelsen lyfts även arbetet med effektiva flöden som en framgångsfaktor, vilket innebär att vissa yrkesgrupper kan avlasta legitimerad personal. Regionen uppges ha utmaningar med hög personalomsättningen inom olika områden där arbetsmiljöfrågor är en viktig del för att behålla personal. Regionstyrelsen ska i mars 2022 behandla en kompetensförsörjningsstrategi.

Digitalisering

Behovet av digitala lösningar nämns inom regionens målbild Hälsa och vård 2035 och omfattas i regionens strategiska mål om God, nära och samordnad vård (strategiska plan 2021-2023). Arbetet med en digital vårdcentral sker bland annat genom *Digitalen*. Digitalen fungerar som en digital ingång i första linjens vård där patienter erbjuds vårdtjänster i form av egenvårdsråd alternativt kontakt med sjuksköterska och läkare via chatt beroende på patientens behov. Digitalen har bedrivits under två år och en utvärdering av Digitalen ska genomföras under 2022.

Arbetet med digitalisering sker även inom regionens medicintekniska enhet som förvaltar olika områden inom IT i nära samverkan med vården för att ge tekniskt stöd samt hitta arbetssätt/verktyg/digitala lösningar för att möta vårdens behov.

Övriga iakttagelser

Säkerhetsläget

Vid avstämning anges att regionen vidtagit ett flertal åtgärder till följd av krisläget i omvärlden. Åtgärder rör bl a IT-säkerhet, samverkan med andra aktörer såsom Länsstyrelsen och regionen har även påbörjat att genomföra scenarioanalyser och ha en beredskap kring detta, exempelvis har regionen ett anpassat krigssjukhus.

Långsiktig hållbar ekonomi

Regionen visar på ett gott ekonomiskt resultat för året vilket till stora delar beror på den omställning som pågår inom regionen. Vid avstämning uppges att regionen fortsatt behöver ha kontroll över finansieringen för att på längre sikt nå en långsiktig hållbar ekonomi.

Regionen uppges behöva se till att befintliga verksamheter har strukturella förutsättningar att bedriva sina verksamheter inom given budget och att det finansieras i strategisk plan. En långsiktig styrka uppges vara det nya regelverket kring god ekonomisk hushållning som beaktar ett mångårigt perspektiv.

Sammanfattning

Kontrollområde/ tjänst		Revisionsfrågor									Sammantagen bedömning Bas + Tillägg
Ändamålsenlighet	Bas	5a									Styrelsen kan delvis verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2021.
Ekonomiskt tillfredsställande	Bas	5b									Styrelsen kan delvis verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2021.
Intern kontroll	Bas	1a	2a	3a	3b	3c	4a	4b	4c	4d	Den interna kontrollen hänförlig till styrelsens förvaltning har i rimlig grad varit tillräcklig under år 2021.
	Tillägg	6a	6b	7a	7b	7c	8a	8b	8c	8d	

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation:

- att regionstyrelsen vid behov fattar beslut för att nå verksamhetsmässiga och ekonomiska mål, samt tydliggöra de åtgärder som syftar att öka måluppfyllelse i samband med måluppföljning i delårsrapport.